

GIG
CYMRU
NHS
WALES

Bwrdd Iechyd Prifysgol
Betsi Cadwaladr
University Health Board

Defnyddio data am farwolaethau i wella ansawdd a diogelwch gofal cleifion Rhagfyr 2020

Fersiwn	Dyddiad Cyhoeddi	Nodiadau
30.0	21/12/2020	Cyhoeddiad 30
29.0	21/08/2020	Cyhoeddiad 29
28.0	19/6/2020	Cyhoeddiad 28
	21/03/2020	Heb ei gyhoeddi
27.0	21/12/2019	Cyhoeddiad 27
26.0	21/09/2019	Cyhoeddiad 26
25.0	21/06/2019	Cyhoeddiad 25
24.0	21/03/2019	Cyhoeddiad 24
23.0	21/12/2018	Cyhoeddiad 23
22.0	21/09/2018	Cyhoeddiad 22
21.0	21/06/2018	Cyhoeddiad 21
20.0	21/03/2018	Cyhoeddiad 20
19.0	21/12/2017	Cyhoeddiad 19
18.0	21/09/2017	Cyhoeddiad 18
17.0	21/06/2017	Cyhoeddiad 17
16.0	21/03/2017	Cyhoeddiad 16
15.0	19/12/2016	Cyhoeddiad 15
14.0	21/09/2016	Cyhoeddiad 14
	21/06/2016	Heb ei gyhoeddi
13.0	21/03/2016	Cyhoeddiad 13
12.0	18/12/2015	Cyhoeddiad 12

Cynnwys

Nodiadau cyhoeddi	1
Rhagarweiniad	2
Ansawdd a Diogelwch	2
Pam ydym ni'n monitro'r ffigurau hyn?	2
Marwoldeb Crai	3
Achosion Meddygol Brys Cyffredin.....	3
Codio Clinigol	3
Beth mae'r data hwn yn ei ddangos i ni?	4
Y Bwrdd Iechyd cyfan.....	4
Marwoldeb yr Adran Achosion Brys	10
Marwoldeb fesul Ysbyty Cyffredinol Dosbarth (DGH).....	12
Dangosyddion Marwoldeb Eraill	14

Nodiadau cyhoeddi

Hwn yw cyhoeddiad 30 y Bwrdd Iechyd yn ymwneud â marwoldeb.

Yn yr un modd â chyhoeddiadau blaenorol, mae'r Bwrdd Iechyd yn cyhoeddi data cyd-destunol arall am farwolaethau wedi'i ffonhonellu o'r Swyddfa Ystadegau Gwladol (ONS). Mae hyn yn rhoi cyd-destun i'r ffigurau wedi'u haddasu am risg, a thystiolaeth bellach o ansawdd y gofal a roddwyd. Gan fod y data hwn yn cael ei gyhoeddi'n llai aml, caiff ei gyflwyno fel dogfen ar wahân erbyn hyn.

Mae'r holl ddata sy'n ymddangos yn y ddogfen ar gael hefyd fel tablau a siartiau Excel ar ein [gwefan](#)¹.

Mae'r data wedi dod o system Meincnodi Cymru Gyfan ac ONS.

¹<http://www.wales.nhs.uk/sitesplus/861/page/68460>

Rhagarweiniad

Ansawdd a Diogelwch

Mae Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr (BIPBC) yn ymrwymedig i gynnig gwasanaethau gofal iechyd diogel ac o ansawdd uchel. Mae gan bawb sy'n gweithio i'r Bwrdd Iechyd rôl i'w chyflawni o ran gwella safonau. Mae'n rhaid i ni roi diogelwch ein cleifion wrth wraidd popeth a wnawn. I gefnogi hyn, mae'r Bwrdd ynghlwm wrth ystod eang o weithgareddau i sicrhau diogelwch cleifion, ac i roi sicrwydd priodol i gleifion ynghylch ansawdd a diogelwch ein gwasanaethau.

Un o brif elfennau'r gylchred gwella ansawdd parhaus hwn yw dadansoddi a deall gwybodaeth am farwolaethau.

Pam ydym ni'n monitro'r ffigurau hyn?

Mae'r Bwrdd Iechyd yn monitro marwolaethau'n rheolaidd, gyda unrhyw bryderon yn cael eu hymchwilio. Mae'r pwyslais ar wella ansawdd parhaus ac ymyriadau prydlon er mwyn sicrhau'r canlyniad gorau posibl i'n cleifion.

Gyda phwyslais ar ddysgu, rydym yn credu'n gryf bod pob marwolaeth yn haeddu adolygiad ac rydym wedi rhoi prosesau eang ar waith er mwyn sicrhau bod hyn yn digwydd.

Beth ydym ni'n ei fesur?

Marwoldeb Crai

Nid yw cyfradd marwoldeb crai (heb ei haddasu) yn ystyried ffactorau risg o gwbl. Felly mae'r diffiniad yn gymharol syml (marwolaethau gwirioneddol mewn mis $\div$ cyfanswm cleifion wedi'i ryddhau fesul mis $\times$ 100). Mae'r ffigur hwn, wedi'i nodi fel cyfradd fesul 100 o achosion rhyddhau'n amrywio'n naturiol yn ôl y boblogaeth a wasanaethir, yn ogystal â'r cymysgedd o arbenigeddau a gynigir - er enghraifft, mae gan Ysbyty Glan Clwyd Ganolfan Trin Canser. Gan nad yw'r broses codio clinigol yn effeithio ar farwoldeb craidd, mae data mwy diweddar wedi'i roi.

Achosion Meddygol Brys Cyffredin

Mae strôc, trawiad ar y galon, a thorasgwrn y glun yn achosion meddygol brys sy'n gysylltiedig â marwoldeb. Mae monitro marwoldeb o ran y cyflyrau hyn yn rhoi rhagor o wybodaeth ddefnyddiol i ni am ansawdd gofal yn ein hysbytai. Mae pob un o'r tri cyflwr hyn yn fwy cyffredin mewn pobl hŷn; gan y gallai eu hiechyd fod yn fwy bregus, nid oes modd osgoi marwolaeth bob amser.

Codio Clinigol

Y broses o drosi diagnosis a thriniaeth claf o'i nodiadau meddygol i'r System Weinyddu Cleifion yw Codio Clinigol. Mae ansawdd ac amseroldeb y data hwn yn hanfodol er mwyn ategu prosesau adrodd. Mae dangosyddion sy'n benodol i gyflyrau yr adroddir arnynt yn y ddogfen hon, fel strôc, trawiad ar y galon, torasgwrn y clun, a'r dangosyddion marwoldeb wedi'u haddasu am risg, yn dibynnu ar y codau clinigol i ddiffinio'r cyflwr a'r driniaeth.

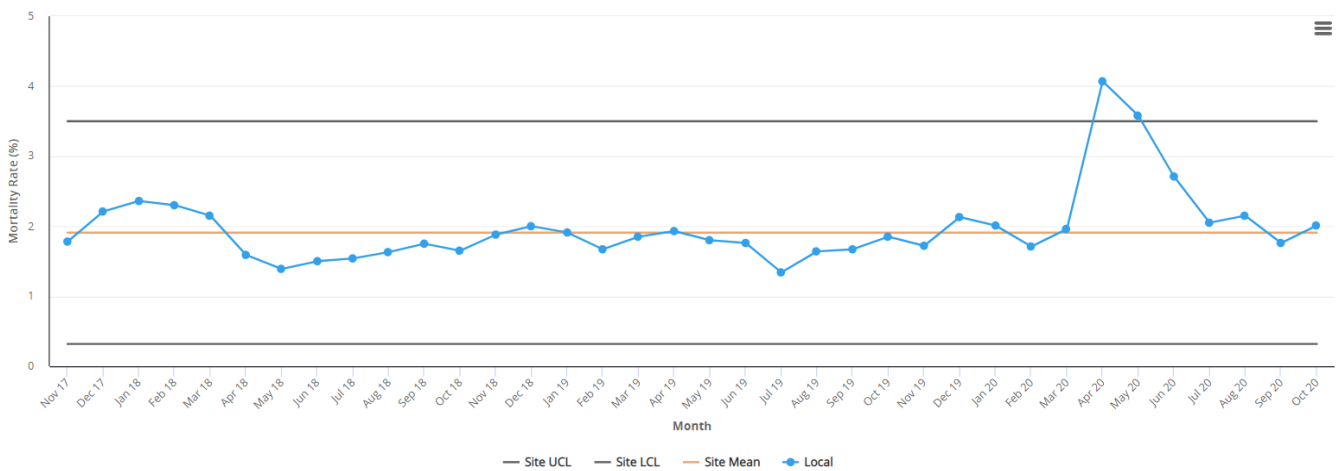
Y targed cenedlaethol yw cyflawnrwydd o 95% am unrhyw fis penodol o fewn 1 mis o ddyddiad gorffen y cyfnod gofal, a 98% am unrhyw 12 mis treigl o fewn 1 mis o ddyddiad gorffen y cyfnod gofal. Ar gyfer mis Hydref 2020 cyrhaeddwyd 94% ar gyfer cyflawnrwydd codio. Ar gyfer y cyfnod 12 mis y mae'r adroddiad hwn yn berthnasol iddo, cyrrhaeddodd y Bwrdd Iechyd 98% o ran cyflawnrwydd codio.

Beth mae'r data hwn yn ei ddangos i ni?

Y Bwrdd Iechyd cyfan

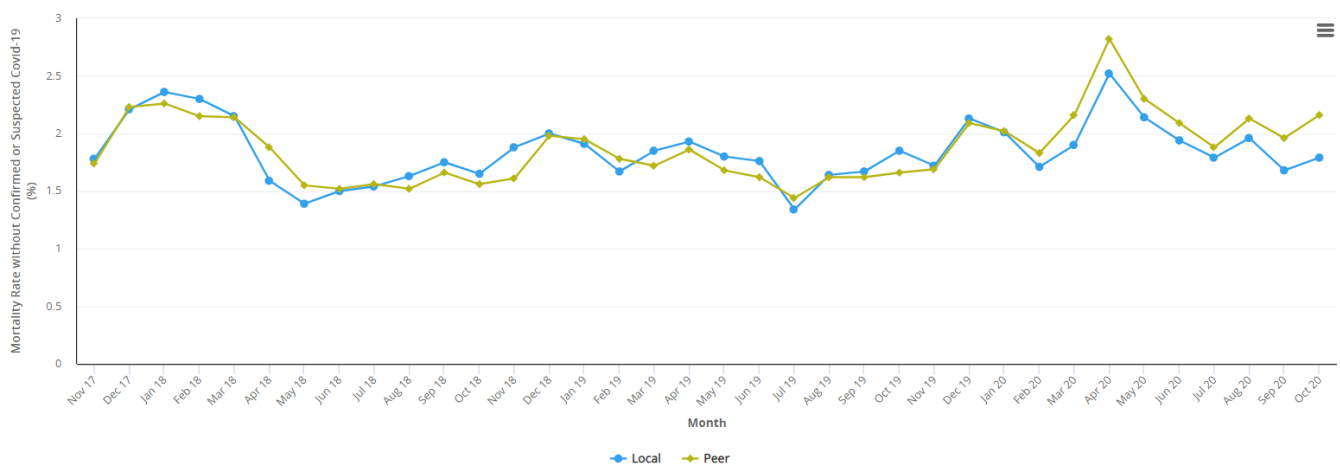
Ar gyfer y 12 mis hyd at fis Hydref 2020, 2.19% oedd y gyfradd marwoldeb crai (1 ym mhob 46 o gleifion), o gymharu â lefel gyfartalog Cymru o 2.29% (1 ym mhob 44 o gleifion).

Mae'r siart canlynol yn dangos y gyfradd marwoldeb crai treigl misol ar gyfer y Bwrdd Iechyd. Mae'r mesur hwn yn cynnwys pob marwolaeth mewn ysbyty. Mae'r cynnydd ym mis Ebril 2020 yn arwydd bod mwy o farwolaethau na'r disgwyl; gwyddom mai marwolaethau cysylltiedig â Covid-19 oedd y rhain.

Marwoldeb Crai BIPBC (12 mis treigl)

Ar gyfer y 12 mis hyd at fis Hydref 2020, 1.91% oedd y gyfradd marwoldeb crai heb gynnwys achosion Covid-19 (1 ym mhob 52 o gleifion), o gymharu â lefel gyfartalog Cymru o 2.04% (1 ym mhob 49 o gleifion). Er bod lefel uwch o farwolaethau ym mis Ebrill 2020 yn parhau, roedd y rhain yn bennaf yn dderbyniadau gyda chlefyd anadlol ac yn debygol o fod yn gysylltiedig â Covid-19. Mae'r Swyddfa Ystadegau Gwladol yn adrodd am achosion marwolaeth yn hytrach na diagnosis derbyn a nid yw'n dangos unrhyw farwolaethau gormodol mewn diagnosisau nad ydynt yn ymwneud â Covid-19 ar hyn o bryd.

Marwoldeb Crai BIPBC (12 mis treigl)

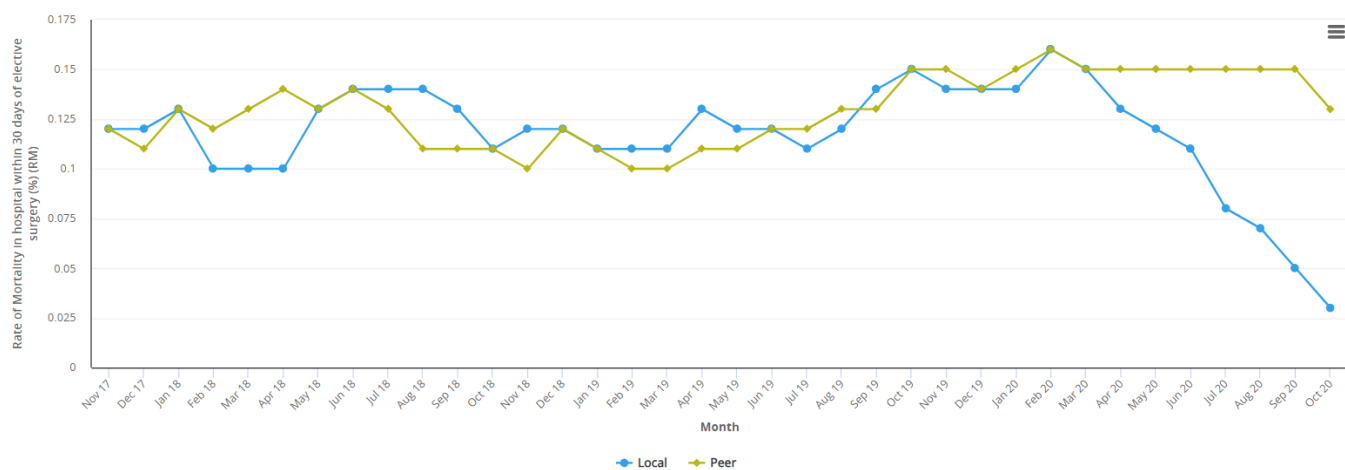
Marwoldeb yn dilyn Llawdriniaeth

Mae'r ddau ddangosydd canlynol yn cyflwyno gwybodaeth am farwoldeb o fewn 30 diwrnod o lawdriniaeth ddewisol (wedi'i chynllunio) neu lawdriniaeth nad yw'n ddewisol (brys). Gan nad yw'r mesurau wedi'u haddasu am risg, bydd y math o lawdriniaeth, a phoblogaeth y cleifion yn effeithio arnynt. Dylid nodi eu bod yn cynnwys marwolaethau mewn ysbyty yn unig.

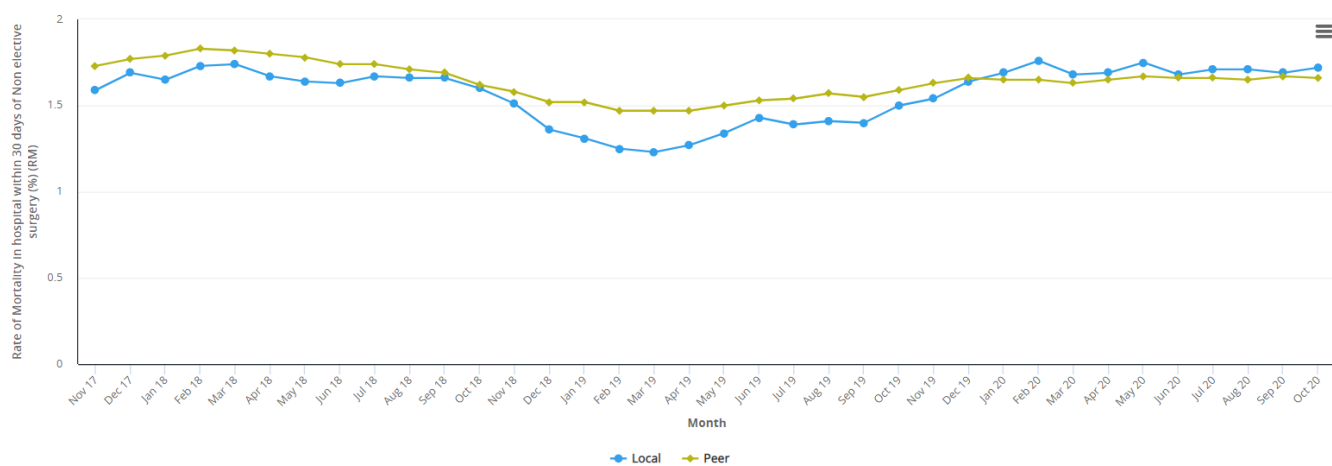
O ran llawdriniaeth ddewisol a llawdriniaeth nad yw'n ddewisol, mae'r gyfradd marwoldeb o fewn 30 diwrnod yn isel iawn. Mae'r 12 mis hyd at Hydref 2020 yn dangos cyfradd marwoldeb o 0.03% ar gyfer llawdriniaeth ddewisol (1 ym mhob 2,858 o gleifion), gyda lefel cyfartalog Cymru yn 0.13% (1 ym mhob 741 o gleifion). Ar gyfer llawdriniaeth nad yw'n ddewisol (brys), 1.72% (1 ym mhob 58 o gleifion) oedd y gyfradd, gyda lefel cyfartalog Cymru yn 1.66% (1 ym mhob 60 o gleifion).

Caiff yr holl achosion eu hadolygu fel rhan o broses adolygu marwoldeb y Bwrdd Iechyd. Bydd nifer o ffactorau yn dylanwadu ar y gostyngiad mewn cyfradd marwolaethau gofal dewisol, fel canslo gofal wedi'i gynllunio oherwydd pandemig Covid-19 ac adsefydlu y tu allan i ysbytai lle bo hynny'n bosibl. Roedd y ffactorau hyn yn amrywio rhwng Byrddau Iechyd.

Mae'r siartiau canlynol yn dangos y cyfraddau marwoldeb dewisol a heb fod yn ddewisol dros gyfnod treigl o 12 mis.

Marwoldeb Llawdriniaeth Ddewisol (12 mis treigl)

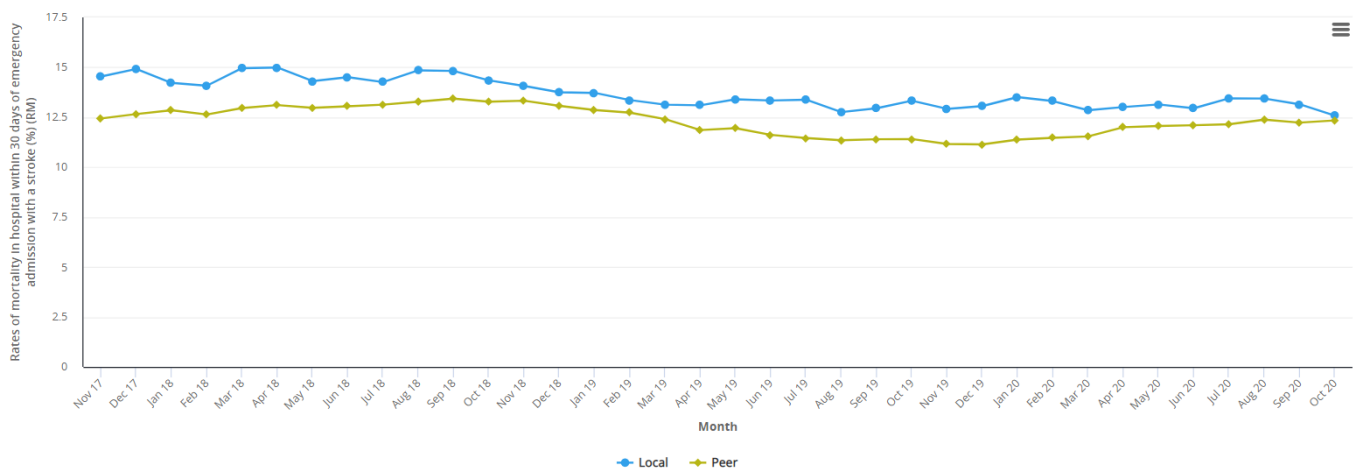
Marwoldeb Llawdriniaeth nad yw'n Ddewisol (12 mis treigl)

Achosion brys meddygol cyffredin

Mae'r dangosyddion canlynol yn cyflwyno gwybodaeth am farwoldeb yn dilyn achosion meddygol brys penodol (strôc, torasgwrn y clun, a thrawiad ar y galon). Mae hyn yn rhoi ychydig o wybodaeth am ansawdd y gofal ym mhob ysbyty. Mae pob un o'r tri chyflwr hyn yn fwy cyffredin yn achos pobl hŷn y gallai eu hiechyd fod yn fwy bregus felly nid oes modd osgoi marwolaeth bob amser.

Strôc

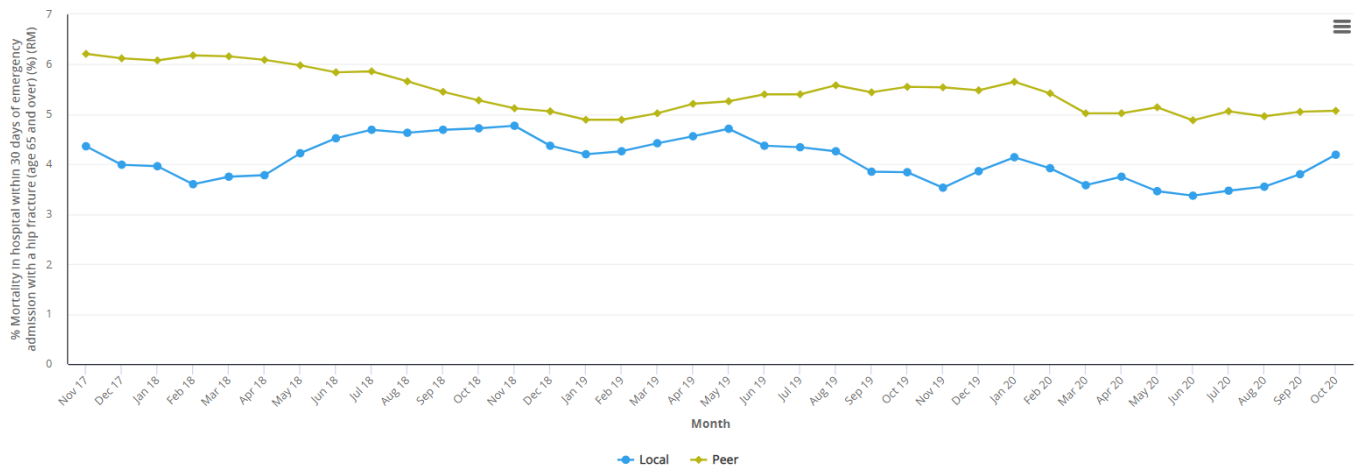
Mae'r siart canlynol yn dangos marwoldeb o fewn 30 diwrnod o dderbyn cleifion i'r ysbyty yn sgil strôc. Mae'r data diweddaraf yn dangos bod 12.58% (1 ym mhob 8) o gleifion wedi marw o fewn 30 diwrnod o gael eu derbyn i'r ysbyty oherwydd strôc, sy'n unol â chyfartaledd Cymru o 12.34% (hefyd 1 o bob 8). Mae hwn yn faes blaenoriaeth ar gyfer gwella gofal yn BIPBC.

Marwoldeb Strôc (12 mis treigl)

Torasgwrn y Glun

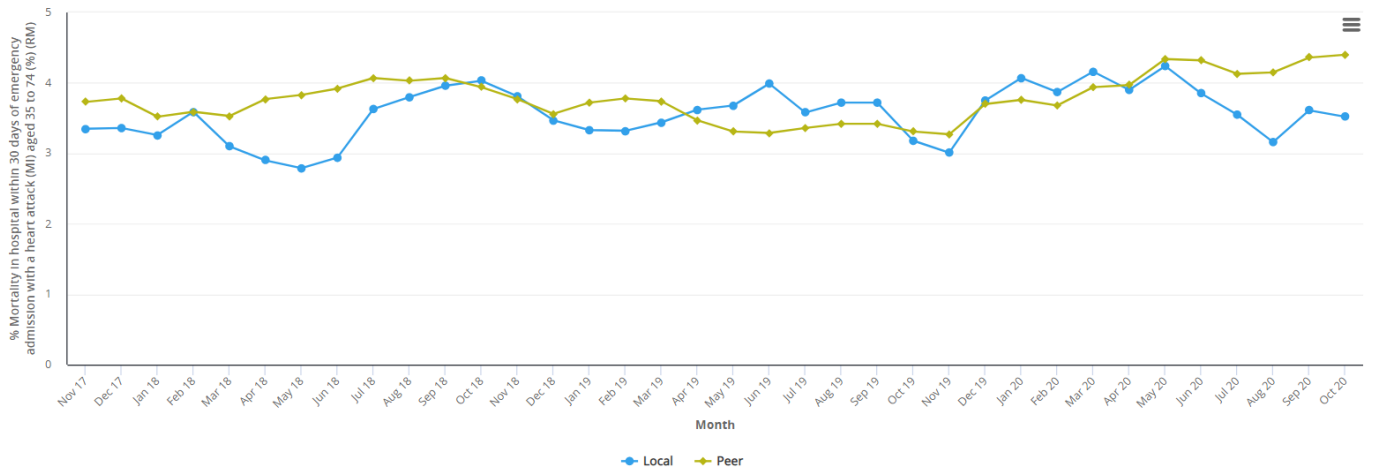
Mae'r siart ganlynol yn dangos marwoldeb dros gyfnod treigl o 12 mis o fewn 30 diwrnod o dderbyn cleifion i'r ysbyty yn sgil torasgwrn y glun (ar gyfer y rheiny sy'n 65 oed ac yn hŷn). Mae'r data diweddaraf yn dangos bod 4.19% o gleifion wedi marw (1 ym mhob 24 o gleifion), sy'n well na lefel gyfartalog Cymru o 5.07% (1 ym mhob 20 o gleifion).

Torasgwrn y Glun (12 mis treigl)

Trawiad ar y Galon

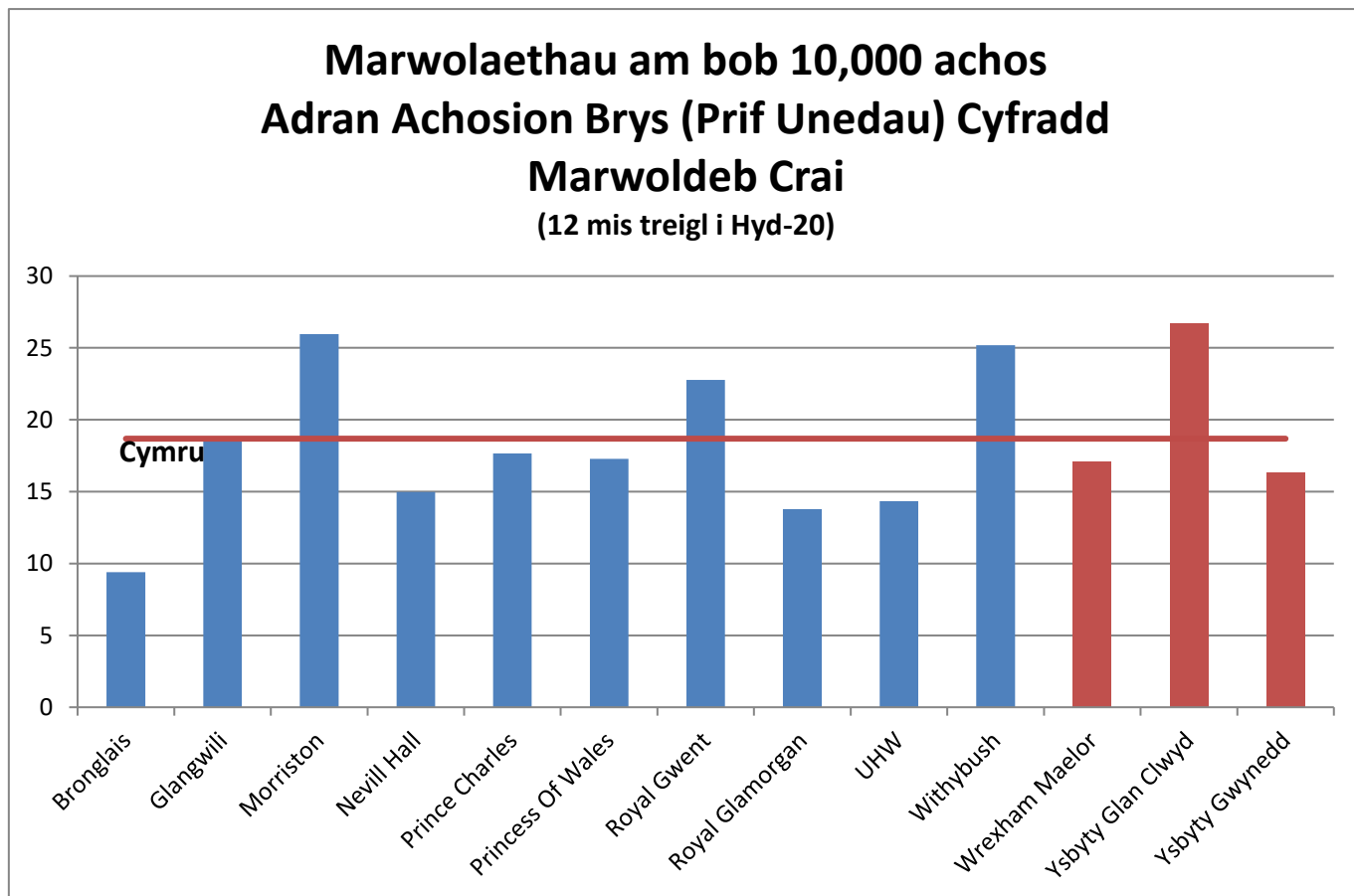
Mae'r siart ganlynol yn dangos marwoldeb dros gyfnod treigl o 12 mis o fewn 30 diwrnod o dderbyn cleifion i'r ysbyty oherwydd trawiad ar y galon yn achos cleifion rhwng 35 a 74 oed. Mae'r data diweddaraf yn dangos bod 3.52% o gleifion wedi marw (1 ym mhob 28), o gymharu â lefel gyfartalog Cymru o 4.4% (1 ym mhob 23 o gleifion). Mae'r Bwrdd Iechyd yn cymryd rhan ym Mhrosiect Archwilio Cenedlaethol Isgemia Myocardaidd (MINAP) a thrwyddo, mae'n monitro'n agos ansawdd gofal a darpariaeth o'r safonau gorau.

Trawiad ar y Galon (12 mis treigl)

Marwoldeb yr Adran Achosion Brys

Mae'r siart ganlynol yn dangos nifer y marwolaethau am bob 10,000 o achosion ym mhob prif Adran Achosion Brys (A&E). Dylid pwysleisio mai marwoldeb crai yw'r ffigurau a adroddir, ac yn wahanol i farwolaethau mewn mannau eraill yn yr ysbyty, ni wneir unrhyw ymdrech i'w 'safoni'. Fel y cyfryw, nid oes unrhyw ddarpariaeth ar gyfer ffactorau fel oedran a difrifoldeb salwch, ffactorau y deallir eu bod yn effeithio ar risg marwolaeth. Nid oes diffiniad safonol ar gyfer y marwolaethau a gynhwysir yn y dangosydd hwn ac mae ymchwiliad lleol wedi awgrymu y gallai hyn amrywio rhwng adrannau ar draws BIPBC a'r Byrddau Iechyd eraill.

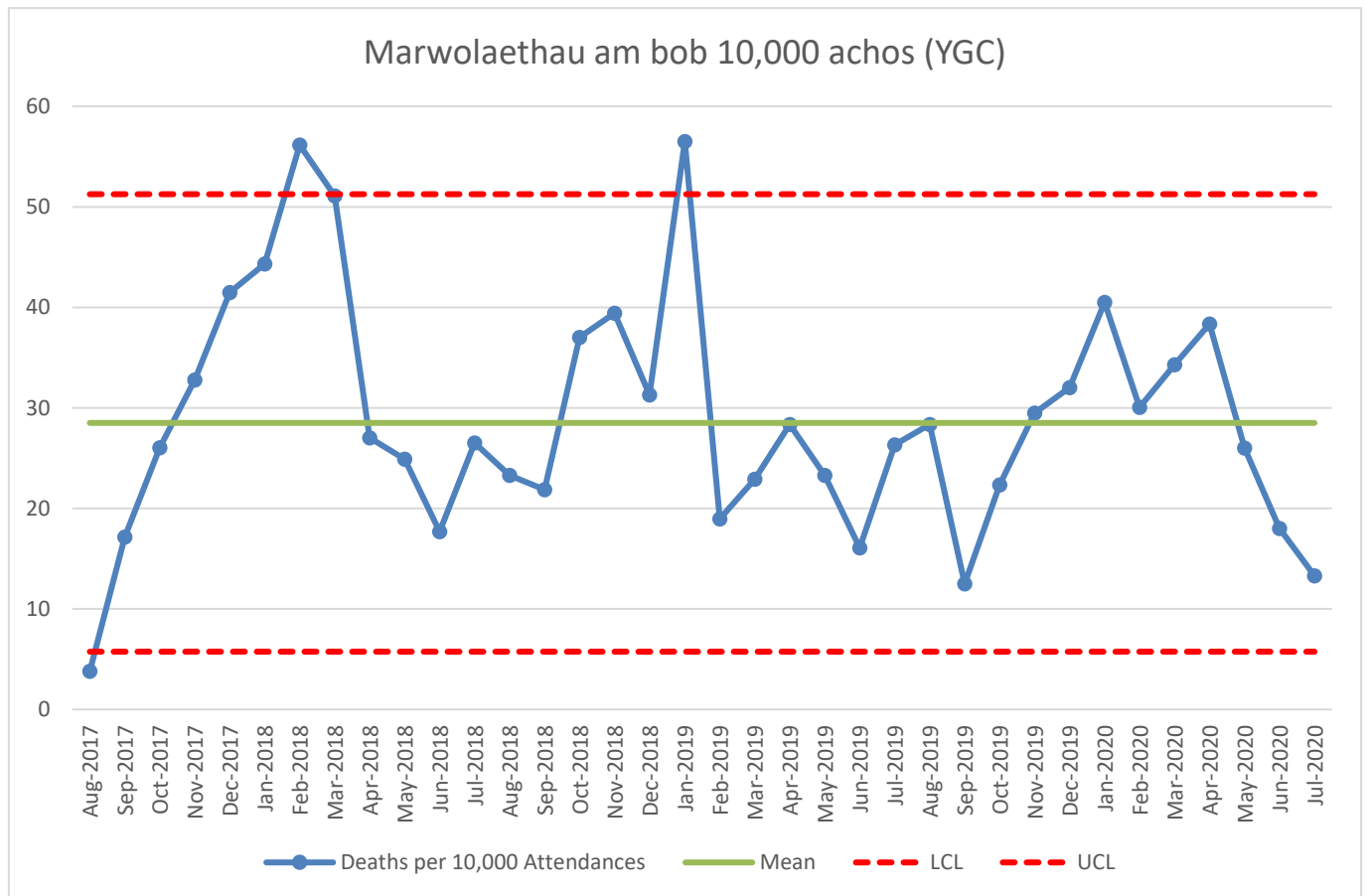

Marwolaethau fesul 10,000 o achosion sy'n mynychu

Cyfraddau Marwoldeb Crai yr Adran Achosion Brys (Prif Unedau)

Mae'r dair prif adran achosion brys yng Ngogledd Cymru wedi'u hamlygu mewn coch. Lefel gyfartalog Cymru yw 18.8 o farwolaethau am bob 10,000 o achosion. Mae'r data diweddaraf yn dangos bod y nifer uchaf o farwolaethau i'w gael yn Ysbyty Glan Clwyd (26.7 o farwolaethau am bob 10,000 o achosion), a bod y nifer isaf i'w gael yn Ysbyty Bronglais.

Mae'r siart canlynol yn dangos marwoldeb yr Adran Achosion Brys am bob 10,000 o achosion yn Ysbyty Glan Clwyd dros y tair blynedd diwethaf.

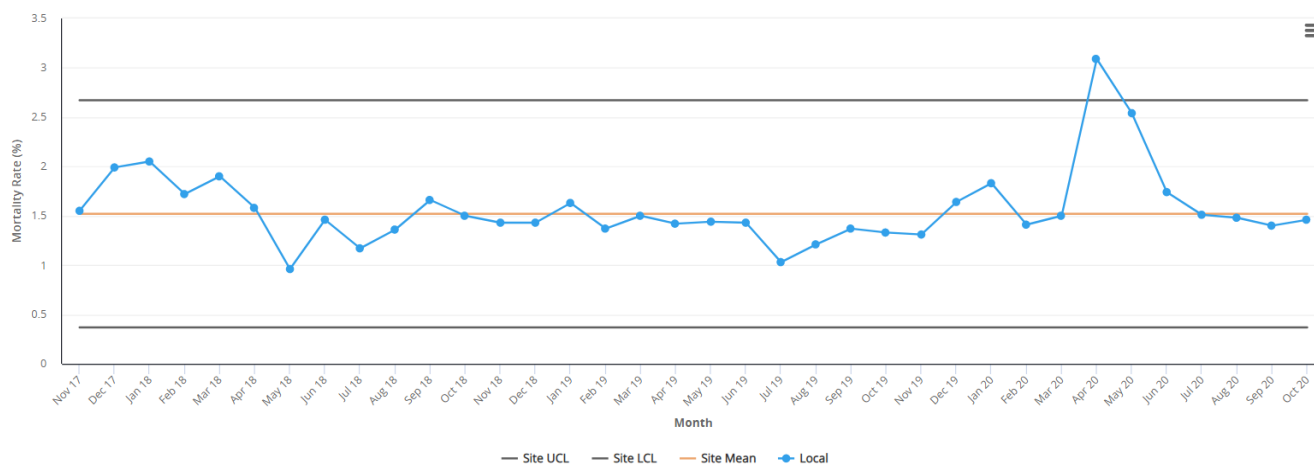

Marwolaethau fesul 10,000 (YGC)

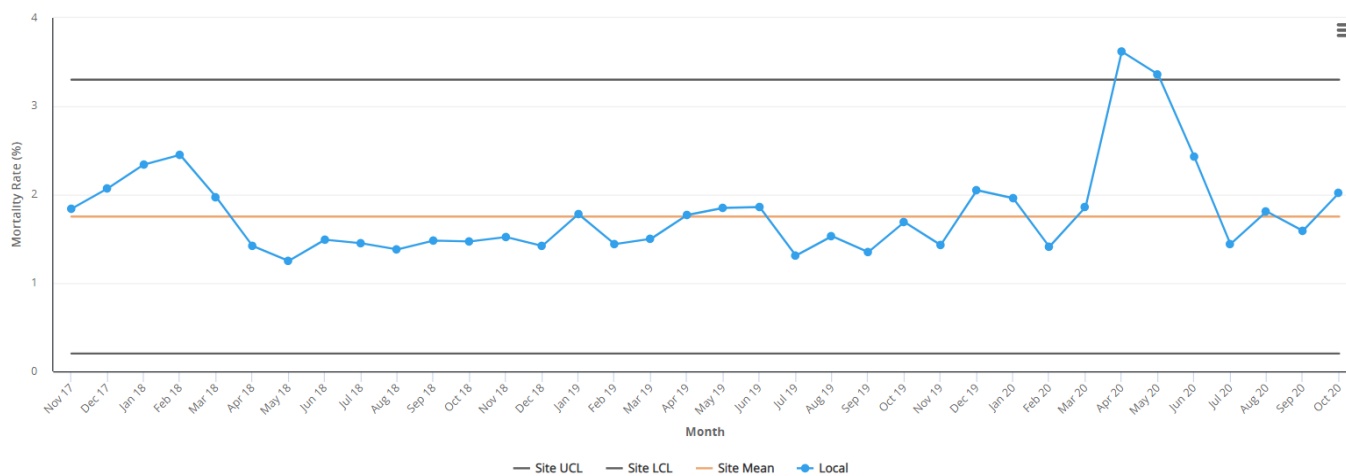
Mae'r dangosydd hwn wedi awgrymu bod y gyfradd marwolaethau amrwd yn YGC wedi bod yn uchel ers nifer o flynyddoedd. Ymchwiliwyd yn helaeth i hyn yn 2018/19 a nodwyd nifer o ffactorau a gyfrannodd at y marwolaethau hyn ac nid oedd y rhan fwyaf ohonynt yn gallu newid. O ganlyniad, mae proses adolygu gadarn ac amserol wedi'i rhoi ar waith yn yr adran i archwilio os oedd y gofal a ddarperir yn briodol a bod unrhyw ddysgu'n cael ei rannu a gweithredu arno.

Marwoldeb fesul Ysbyty Cyffredinol Rhanbarth (DGH)

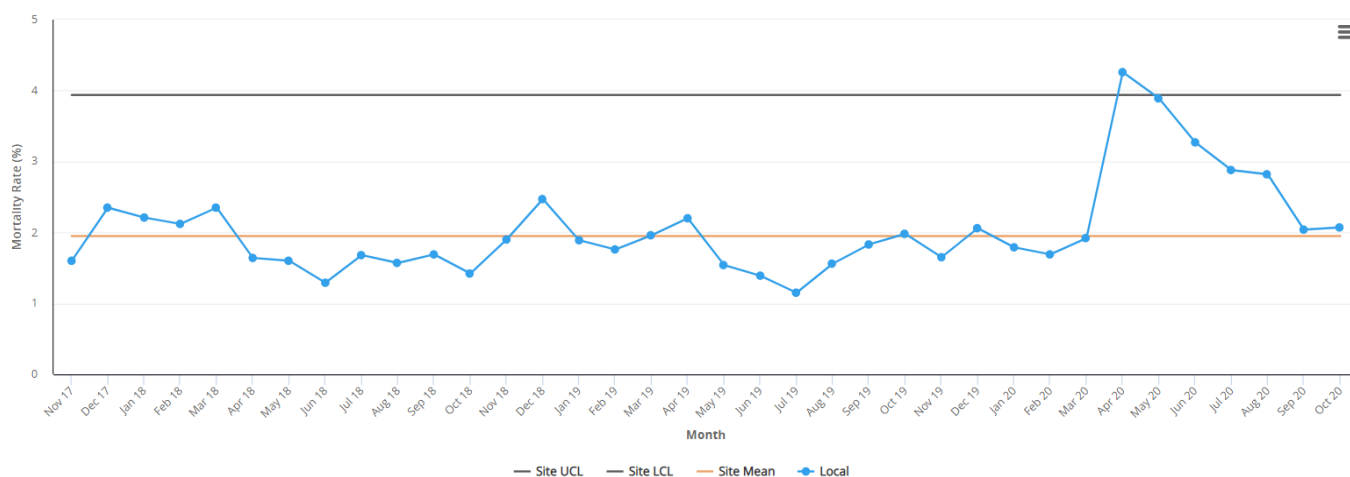
Mae BIPBC yn darparu gwasanaethau DGH mawr mewn tri ysbyty, sef Ysbyty Gwynedd, Ysbyty Glan Clwyd ac Ysbyty Maelor Wrecsam. Mae'r siartiau canlynol yn dangos y ffigurau marwoldeb crai misol unigol ar gyfer y tair blynedd diwethaf. Disgwylir mwy o farwolaethau dros fisoedd y gaeaf.

Marwoldeb Crai Ysbyty Gwynedd (12 mis treigl)

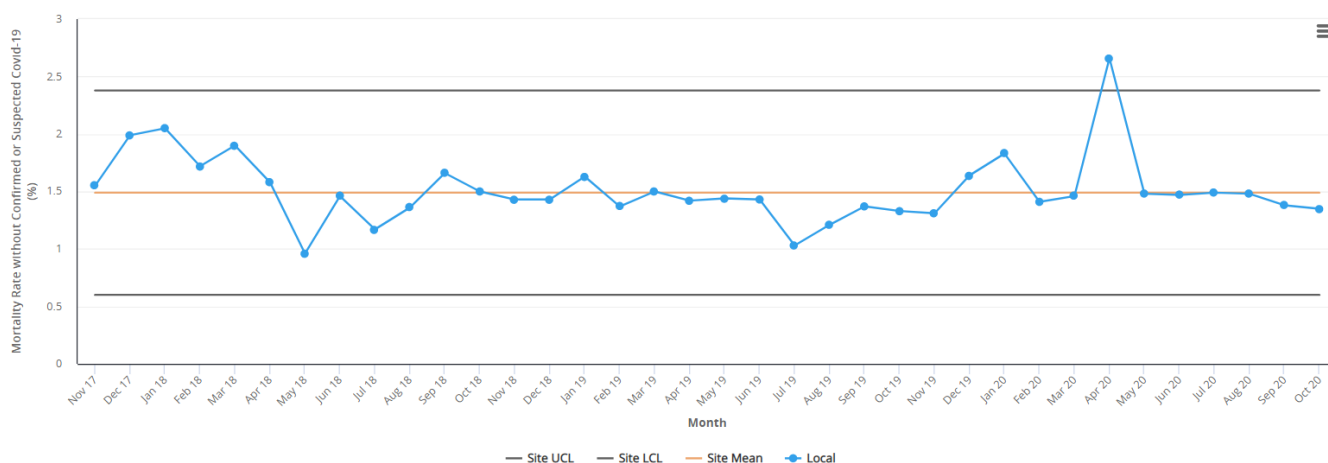

Marwoldeb Crai Ysbyty Glan Clwyd (12 mis treigl)

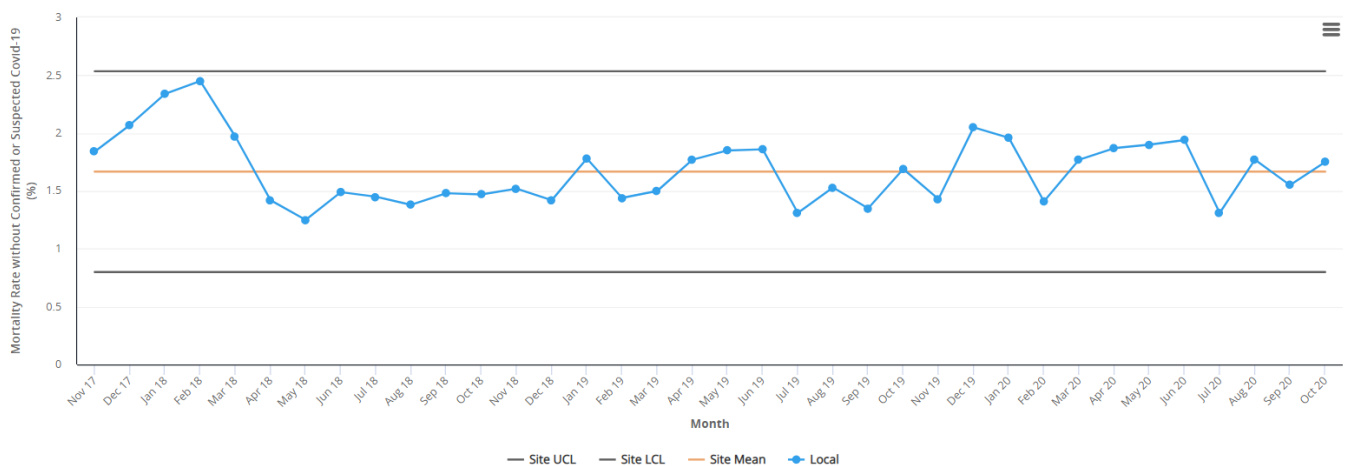

Marwoldeb Crai Ysbyty Maelor Wrecsam (12 mis treigl)

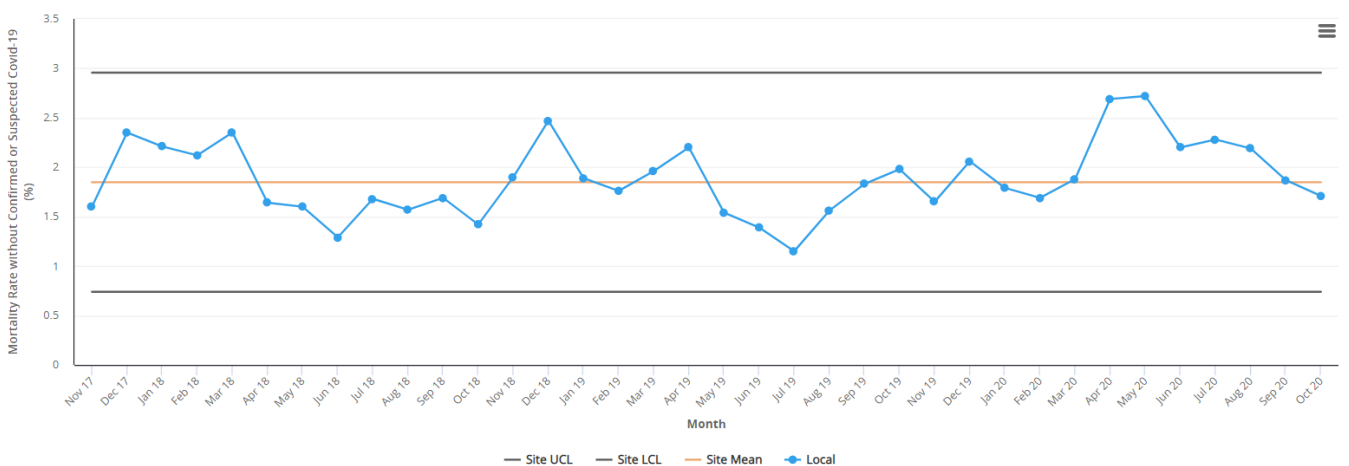
Mae'r siartiau canlynol yn dangos y ffigurau marwoldeb crai misol unigol ar gyfer y tri ysbyty, heb gynnwys achosion Covid-19.

Marwoldeb Crai Ysbyty Gwynedd (12 mis treigl) ac eithrio Covid-19

Marwoldeb Crai Ysbyty Glan Clwyd (12 mis treigl) ac eithrio Covid-19

Marwoldeb Crai Ysbyty Maelor Wrecsam (12 mis treigl) ac eithrio Covid-19

Dangosyddion Marwoldeb Eraill

Mae dadansoddiadau manwl tymor hir wedi'u darparu gan lechyd Cyhoeddus Cymru o ddangosyddion marwoldeb eraill sy'n cael eu mesur yng Nghymru, ar gael ar ein [gwefan](http://www.wales.nhs.uk/sitesplus/861/page/68460)².

² <http://www.wales.nhs.uk/sitesplus/861/page/68460>